



# EXPEDITION 50

## Expedition 50 – Vad IOGT-NTO:s förbundsstyrelse ser som utvecklande steg framöver

### Stora och viktiga processer är igång

Förbundsstyrelsen kommer på kongressen att lägga ett antal konkreta förslag och uppdrag om utredningar för att göra IOGT-NTO till en ännu starkare folkrörelse. En omfattande process av samtal med distrikt och medlemmar är igång och vi vill nu presentera våra tankar om hur vi tillsammans ska gå framåt.

Detta förslag presenteras nu skriftligt och förbundsstyrelsen hoppas på mycket diskussion. Frågan kommer att beröras på en del distriktsårsmöten men framförallt ska förslaget diskuteras på de regionala samlingar som de nya distriktsstyrelserna bjudits in till. Dessa sker i slutet av april. En digital samling kommer också att genomföras likväl som möjlighet att tycka till om detta digitalt.

Alla medlemmar och andra har möjlighet att komma med inspel och frågor på detta och det görs då till [expedition50@iogt.se](mailto:expedition50@iogt.se) senast den 30 april. Utifrån alla inspel kommer sedan förbundsstyrelsen under sitt möte den 5–7 maj att ta fram de förslag som ska läggas fram till kongressen. Några kommer att vara skarpa medan andra kommer att behöva utredas mer tillsammans inom Vårt IOGT-NTO.

Kontaktpersoner för detta är förbundsordförande Johnny Mostacero, 0733-72 62 14, [johnny.mostacero@iogt.se](mailto:johnny.mostacero@iogt.se) och generalsekreterare Peter Moilanen, 0733-72 62 12, [peter.moilanen@iogt.se](mailto:peter.moilanen@iogt.se).

Tillsammans utvecklar vi Vårt IOGT-NTO!



Johnny Mostacero  
Förbundsordförande



Peter Moilanen  
Generalsekreterare

## Bakgrund – process hittills

”Hur mår IOGT-NTO” var ett uppdrag som förbundsstyrelsen fick vid kongressen i Lund 2015. Vid distriktsordförande- och kassörssamlingen i september ifjol i Karlstad diskuterades hur IOGT-NTO ska utvecklas i framtiden för att nå alla våra ambitioner. Detta utifrån kongressuppdraget. Johnny Mostacero, förbundsordförande, fick i uppdrag att tillsammans med distrikten och förbundsstyrelsen fortsätta arbetet med denna fråga och genomföra ett utvecklingsarbete.

En enkät med ett antal frågor skickades ut till alla ledamöter i distriktsstyrelserna och distriktskonsulenterna. Förbundsstyrelsen besökte också alla distriktsstyrelser för att diskutera situationen än mer.

Vid Januarikonferensen i år träffades alla distriktsstyrelser och distriktskonsulenter för att tillsammans med förbundsstyrelsen diskutera resultatet från enkäten och besöken. Där lanserades Expedition 50 som slår fast att IOGT-NTO har tre år på sig att utveckla sig till en pigg 50-åring för att stå rustade att klara av de kommande 50 åren. Vårt varför står stadigt i och med grundsatserna och vad vi gör förändras hela tiden över tid utifrån vad våra medlemmar vill skapa för verksamhet. Fokus för Expedition 50 är på hur vi genomför vårt arbete. Ett antal scenarios presenterades under konferensen för att under gruppdiskussioner tillsammans kunna fundera över hur IOGT-NTO skulle kunna utvecklas. Även dessa diskussioner sammanställdes. Efterföljande samtal har sedan förts med distriktsordföranden och ett antal andra som var med på samlingen och förbundsstyrelsen upplever utifrån det en stark förväntan att presentera förslag för utveckling av organisationen. Ska vi nå våra ambitioner behöver vi utveckla oss på ett antal fält.

Förbundsstyrelsen har däremellan haft många möten som berört frågan och har nu landat i ett första förslag på hur IOGT-NTO borde vara organiserat framöver. Förslaget utgår i detta läge från de scenarios som diskuterats under Januarisamlingen.

(Nedan en bild från Januarikonferensen och deltagarnas egna vilja till att göra en resa)



## **Vad IOGT-NTO:s förbundsstyrelse ser som utvecklande steg framöver**

### **Tydligare rollfördelning- Vem gör vad och vem möter medlemmarna gällande engagemang?**

Kort bakgrund: Föreningarna är en bra engagemangsform inom IOGT-NTO för de som vill engagera sig på det sättet. Idag är det dock enbart 20 procent av medlemmarna som gör det. De övriga åttio procenten kan definitivt lockas till föreningar men även till andra sätt att engagera sig som kanske bättre passar individen. Nya medlemmar får nästan ingen kontakt med organisationens företrädare idag och de som lämnar oss gör det främst för att ingen hörde av sig. Ett tydligare ansvar med vem som ska kontakta nya medlemmar behövs men även för att få de medlemmar som varit med ett tag att hitta sitt engagemang inom IOGT-NTO. Vidare borde de samlade resurserna inom IOGT-NTO kunna nyttjas bättre för engagemang även om initierandet av vad som borde göras sker regionalt.

Utifrån dagens läge är förbundsstyrelsens ambitioner och målbild följande

- I IOGT-NTO talar vi om föreningar och andra engagemangsformer när vi uttrycker vem som har ansvar eller ska göra saker. Föreningarna är viktiga men har inte ensamt ansvar att lösa medlemskontakter eller skapa engagemang. Föreningar och andra engagemangsformer är olika sätt att engagera sig i IOGT-NTO.
- Lokala nätverk, verksamhetsgrupper eller engagemangsformer som inte har styrelse, årsmöte eller bokföring uppmuntras.
- Vi skapar fler möjligheter för nationellt ideellt engagemang, t ex nationella arbetsgrupper, kurser, läger, politiska kampanjer etc.
- Det finns nätverk med olika intressen som spänner sig över hela Sverige. Plattformen för dessa finns centralt men kommer utifrån medlemmarnas initiativ. De är lika lätta att starta som en förening där nätverkens medlemmar har eget inflytande för och över verksamheten.
- Mottagandet av nya medlemmar är delat mellan central nivå och föreningar och andra engagemangsformer där den centrala nivån har ett särskilt ansvar att kontakta alla medlemmar, även de som varit med ett tag, för att erbjuda dem att utveckla sitt engagemang i föreningar och andra engagemangsformer.
- Folkbildningsfrågor är en viktig del i den verksamhet som medlemmar erbjuds att engagera sig i. NBV är där en viktig resurs.
- Centrala nivån har ett ansvar att starta ny verksamhet/värva där distrikt/region så initierar behov eller där grupper av medlemmar, föreningar eller andra engagemangsformer så önskar. Föreningar och andra engagemangsformer bedriver verksamheten (kan vara såväl lokala som nationella engagemang) och den distriktsvisa/regionala nivåns uppdrag skulle kunna vara följande: initiera var lokal verksamhet strategiskt ska utvecklas och stödjas, följa upp genomförd verksamhet, bedriva alkoholpolitik gentemot landsting/region, skapa geografiska mötesplatser och bedriva vissa utbildningar samt vissa regionala/länsvisa projekt samt vara demokratisk medspelare till förbundsstyrelsen i organisationens utveckling.
- Centralt finns ett större kommunikationsansvar med medlemmarna än att bara skicka Accent och nyhetsbrev. Målet är att engagera dem på olika sätt.

### **Anställningar framöver – professionell arbetsledning och mer fokuserade arbetsuppgifter**

Kort bakgrund: Med nuvarande ordning har i princip alla distrikt en konsulent. Dennes uppgifter är generella och många konsulenter upplever att de väldigt ensamma. Endast en resurs/person per distrikt är sårbart om något händer och den blir borta från arbetet ett tag eller när medarbetare säger upp sig. Att vara arbetsgivare är ett stort ansvar och arbetsledningen från de ideella förtroendevalda är inte alltid vad den borde. Något som både

ideella och anställda vittnar om. Arbetsledningen behöver professionaliseras för att ge trygga anställningar och bra arbetsmiljö.

Utifrån dagens läge är förbundsstyrelsens ambitioner och målbild följande

- Nuvarande funktion med distriktskonsulenter blir istället centralt anställda konsulenter och deras närvaro i landet fördelas utifrån befolkning och medlemsantal snarare än utifrån distriktsgränser. Vad som ska uppnås initieras och bestäms av årsmöten och lokala och regionala styrelser.
- Regionchefer leder grupper på minst fem anställda som fördelas mellan och inom ett antal distrikt. Kostnadsmässigt motsvarar detta dagens distriktskonsulenter och utvecklingskonsulenter.

### **Avlastande administrativt stöd för att frigöra tid för engagemang**

Kort bakgrund: Medlemmar och förtroendevalda vill ägna sin tid åt att utveckla engagemanget och inte administrera eller släcka bränder/hantera problem som uppstår kring exempelvis fastigheter. Fler administrativa funktioner borde kunna lyftas bort även om det politiska ansvaret i vissa fall är kvar.

Utifrån dagens läge är förbundsstyrelsens ambitioner och målbild följande

- Alla distrikt avlastas i framtiden administrativt. Utöver nuvarande form med medlemsservice avlastas distrikten även i ekonomi, IT, arbetsledning och rekrytering av anställda som istället ligger hos den centrala nivån att lösa.
- Strategi för fastighetsförvärv och försäljning bestäms tillsammans inom Vårt IOGT-NTO mellan den regionala och centrala nivån och hanteras sedan av Våra Gårdar eller liknande.
- Om det är svårt att lokalt engagera sig i förvaltning av fastigheter som ligger på strategiska orter som är gemensamt framtagna inom Vårt IOGT-NTO kan förvaltningen ske centralt.

### **Demokrati för en modern, traditionell folkrörelse**

Kort bakgrund: Utifrån att endast 20 procent av våra medlemmar är aktiva i en förening är det också bara max 20 procent som idag är en del av vår demokratiska representation. Flera distrikt vittnar om att det är svårt att finna engagerade och kompetenta medlemmar för de olika styrelseuppdragen. Distriktsårsmötena är inte det ställe som idag generellt sett upplevs som lustfyllt och kreativt med spännande debatter. Vi behöver finna fler sätt att utöva det demokratiska inflytandet på än det sätt som är nu. Med en regional personalorganisation kommer frågan om inte den förtroendevalda delen borde följa med så att samma enhet kan initiera det regionala utvecklingsarbete som ska till.

Utifrån dagens läge är förbundsstyrelsens ambitioner och målbild följande

- IOGT-NTO består av ett antal regioner istället för 23 distrikt. Uppdraget för regioner behöver utredas men skulle kunna vara följande: initiera var lokal verksamhet strategiskt ska utvecklas och stödjas, följa upp genomförd verksamhet, bedriva alkoholpolitik gentemot landsting/region, skapa geografiska mötesplatser och bedriva vissa utbildningar samt vissa regionala/ länsvisa projekt samt vara demokratisk medspelare till förbundsstyrelsen i organisationens utveckling.
- Alla medlemmar har rösträtt på regions-/distriktsårsmöten
- Utreda om IOGT-NTO på kongressen skulle kunna ha demokratisk representation från, förutom regioner, även engagemangsenheter utanför geografiska gränser. En engagemangsenhet skulle exempelvis kunna vara den sociala verksamheten, ett nätverk av nyanlända medlemmar, personer med intresse för alkohollagen, studenter eller läkare.
- Utreda om alla medlemmar inom sin på kongressen röstberättigade enhet skulle kunna utse ombud till kongressen istället för som nu via distriktsårsmöten.

- Utredda om förtroendeuppdrag på alla nivåer skulle kunna vara tidsbegränsade.
- Utredda hur föreningar kan delas upp även efter intresse och inte enbart geografi.

## **Scenarios från Januarikonferensen som förbundsstyrelsen valt att inte gå vidare med eller lämnat utan kommentar**

Under januarikonferensen och på förbundsstyrelsens möte i mars diskuterades ett antal scenarior. Några av dessa har förbundsstyrelsen valt att inte utveckla eller utreda vidare.

De delar förbundsstyrelsen inte går vidare med eller lämnar utan kommentar är:

- Lokala engagemang administreras centralt. Det kan vara allt från sociala företag till nätverk till lokalföreningar.
- Det finns bara verksamhetsnivå och central nivå. I dagens digitala värld finns inget behov av en mellannivå. Samordning mellan olika verksamheter sker mellan verksamheterna själva. Dessa verksamheter får medel från central nivå till sin verksamhet.
- Distrikten/ regionerna hanterar Engagemangspotten (gamla tvåmiljonerspotten) och andra verksamhetspengar istället för att de resurserna hanteras centralt. Potten fördelas utifrån medlemsantal och befolkning. Distrikten/ regionerna ägnar tid åt att söka externa medel istället för centrala medel.
- Alla anställda är centralt anställda och fördelas utifrån befolkning och medlemsantal snarare än distriktsgränser. Anställda för verksamhetsutveckling är en resurs för att nå lokala mål likväl som utbildningar, kampanjer och material som administrativt stöd. Målen bestäms av verksamhetsgrupper eller engagerade i ideella i advisory boards.
- Alla medlemmar har rösträtt på kongressen.
- Kongressen är digital och pågår i en månad online.
- Anställda för lokal verksamhetsutveckling är anställda av regioner. Se även övriga scenarior.
- Än mer kommunikationsstöd i form av hemsida, facebookgrupper och andra sociala medier och material hanteras centralt. Vad gäller hemsida och sociala medier kan det vara att direkt uppdatera hemsidor etc. eller att ha kontakt med en grupp ideella som ser detta som sitt uppdrag. När det gäller material formges och trycks flygblad, foldrar och inbjudningar centralt utifrån innehåll som kommer lokalt.
- Inom Vårt IOGT-NTO finns en verksamhetsledning med en person från varje region/distrikt som leder IOGT-NTO:s verksamhetsmässiga utvecklingsarbete utifrån medlemmarnas vilja och beslut. På så sätt samordnas resurserna än mer.
- Alla nyrekryterade som inte rekryteras direkt till en verksamhet placeras i en ”digital” förening. Denna har årsmöte och styrelse för att säkerställa det demokratiska inflytandet, men inte nödvändigtvis några fysiska träffar. Den kan i sin tur dock vara värd för ett antal verksamhetsformer.
- Vi uppmuntrar fler sätt att ha möten där icke-medlemmar deltar.
- Centralt och regionalt finns ett ansvar att möta befolkningen och engagera dem utanför föreningsformen.
- De anställda för lokal verksamhetsutveckling är rörelsegemensamma och kan arbeta med rörelsens fyra förbund.